

Bærum, 02.05.2015

Olje- og energidepartementet

Høring av endringer i energiloven om krav til selskapsmessig og funksjonelt skille

På grunnlag av høringsnotat, ref 15/720 har Energiveteranene følgende kommentarer:

Vi mener at konklusjonene departementet har trukket på grunnlag av ekspertgruppen ledet av Eivind Reiten «Et bedre organisert strømnnett», andre utredninger og uttalelser i det alt vesentlige samsvarer med Energiveteranenes synspunkter.

Vi er enig i at det etableres et klart selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og øvrig virksomhet som kraftproduksjon og omsetning. Energiveteranene mener at den foretrukne løsningen bør være organisering i adskilte selskaper med egne styrever. Samme eier bør likevel kunne tillates. En slik organisering vil innbære et klart økonomisk skille mellom monopolvirksomheten – nettet – og den øvrige konkurranseeksponerte virksomheten. Denne løsningen vil også lette sammenslåing mellom mindre nettselskaper, noe vi anser ønskelig både for å rasjonalisere sektoren og utjamne nettareffene. Et skille mellom nett og aktiviteter knyttet til produksjon og omsetning vil også motvirke uheldige konkurranseforhold mellom kraftsalg fra nettselskaper og andre kraftselgere.

Pga. kostnadsfordeler med vertikalt integrerte verk ble et skille mellom nett og produksjon i svært liten grad fulgt opp av de kommunale og fylkeskommunale kraftselskapene etter innføringen av energiloven i 1991.

Ekspertgruppen foreslo at det ble etablert regionale distribusjonssystemoperatører (DSOer) hvis oppgave skulle være å koordinere nettplanlegging og investeringer innen større områder, illustrasjonsmessig innen fylker. Dette vil imidlertid kunne føre til problemer med nøytralitet fra DSOenes side, og vi er enig med departementet at dette vil kreve nærmere utredninger. Vi mener imidlertid at en slik ordning på sikt kan stimulere til rasjonelle sammenslutninger av selskaper innen regionen.

Ekspertgruppen foreslo at Statnett fortsatt skal være eneste systemansvarlige selskap. Vi slutter oss til det standpunktet, og understreker at dette også må omfatte mellomlandsforbindelsene.

Ekspertgruppen foreslør at regionalnettene oppheves som eget nettnivå og inngår i distribusjonsnettnivået. Vi støtter dette forslaget med det forbehold om at enkelte ledninger på regionalnettnivå bør overføres til sentralnettet når disse har sentralnettfunksjoner. Vi ser frem til at departementet vil fremme dette som egen sak på et senere tidspunkt.

Distribusjonsnettene har i dag en generell områdekonsesjon som tillater bygging av anlegg opp til 22 kV. En inkludering av regionalnettene på dette nivået bør medføre at anlegg opp til

132 kV må kunne bygges i medhold av områdekonsesjonen. Tillatelser må likevel gis av berørte kommuner i medhold av plan- og bygningsloven.

Vi er enig i ekspertgruppens forslag til endring av tilknytningsplikten, slik at nettselskapet bygger ledninger helt fram til produksjonsanlegg og større forbrukere. Det konstateres at departementet vil utrede dette videre og at anleggsbidrag vil være en del av utredningen.

Det bør opprettholdes en statlig utjevningsordning til støtte for de nettselskapene som på grunn av forsyningsområdets beskaffenhet har de høyeste nettariffene. Sammenslutninger i større enheter vil gradvis redusere behovet for denne ordningen.

Energiveteranene mener at kompetanseforskriften må opprettholdes. Vi er ikke enig i at hensynet til tilstrekkelig leveringskvalitet og beredskap ivaretas gjennom beredskapsforskriften. Dette er vi sterkt uenige i. En fjerning av kompetanseforskriften vil bety en relativt omfattende nedbemanning av nettselskapene. Samtidig anses det ønskelig med en utvikling i retning av færre og større nettselskaper. Flere av ekspertgruppens forslag tar da også sikte på å fremme en slik utvikling. Utviklingen innen kraftforsyningen går i retning av mer fjernkontroll, automatisering, samt digitalisering i forbindelse med innføring av AMS og smarte nett. Samtidig øker samfunnets avhengighet av en pålitelig kraftforsyning, mens klimautviklingen synes å gjøre den mer utsatt. En ny utfordring vil bli økt fare for "hacking" i forbindelse med innføring av AMS. I de større nettselskapene vil det kunne etableres allsidige, faglige miljøer, som kan ivareta sentrale funksjoner som planlegging, utbygging, vedlikehold, teknisk drift, vaktordning og kundekontakt. Faglig robuste egne staber og gjensidig støtte mellom naboselskaper ved omfattende driftsforstyrrelser vil bidra til en pålitelig kraftforsyning. God lokalkunnskap er avgjørende viktig i akutte situasjoner. Stilt overfor disse perspektivene vil vi advare mot å fjerne kompetansedirektivet. Dette er ikke til hinder for at selskapene, når det finnes rasjonelt, kan engasjere eksterne konsulenter og entreprenører til spesielle oppgaver.

Med hilsen

For Energiveteranene

Jon Tveit (sekretær)

Energiveteranene: Hans O. Bjøntegård, Erling Diesen, Hans H. Faanes, Erik Fleischer, Jon Ingvaldsen, Helge Skudal, Lars Thue og Jon Tveit